

Täysistunto

Tiistai 10.12.2019 klo 15.45—21.15

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020—2023 sekä laeiksi verontilityslain ja tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 85/2019 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 17/2019 vp

Toinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

18.20 **Ville Vähämäki ps:** Kunnioitettu puhemies! Todellakin tässä hallituksen esityksessä on kysymys siitä, että koneitten ja laitteitten osalta voitaisiin hankintamenoista tehdä tuplapoistot vuosina 2020—2023. Tämä esitys on hyvä ja kannatettava. Tällä halutaan kiihdyttää uusia investointeja. Toki sitten, kun olemme huomanneet sen, että meillä on puutetta aineettomien investointien osalta, niin tämä ei siihen vaikuta. Saamani tiedon mukaan kuitenkin on tällainen t&k-investointivähennys tulossa. Toivotaan, että se on hyvin valmisteltu, jotta saataisiin myöskin sen avulla aineettomia investointeja liikkeelle.

Olemme valmistelleet vastalauseen, johonka liittyen on tehty kaksi lausumaehdotusta. Ehdotamme siis, että hallitus laatii esityksen myös vapaiden poistojen käyttöönotosta aloitavien yhtiöitten kolmen ensimmäisen tilikauden ajaksi. Tässä luotaisiin siis aloittaville yhtiöille semmoinen kiihdytyskaista, jolla he voisivat sitten nämä hankintamenonsa kolmen ekan tilikauden aikana vapaasti poistaa.

Muutenkin on käyty tämän hallituksen esityksen yhteydessä debatteja siitä, pitäisikö tätä laajentaa jotenkin, pitäisikö ottaa käyttöön vapaita poisto-oikeuksia tai laajentaa nämä tuplapoistot käytettynä hankittuun käyttöomaisuuteen. Tämä toinen lausuma ehdottaa sitä, että tehdään selvitys siitä, millä edellytyksillä tuplapoistot voitaisiin ulottaa tähän käytettynä hankittuun käyttöomaisuuteen. Näillä lausumaehdotuksilla. — Kiitos.

18.22 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Kokoomus tukee hallituksen esitystä korottaa koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden poistoja. Korotetut poistot parantavat investointikannustimia, kun yritysten sallitaan vähentää verotuksessa investointikustannukset nykyistä nopeammin. Veronmaksun lykkääntyminen kevenittää yrityksen investoinnin tuoton verotusta.

Kokoomuksessa pidämme hallituksen esittämiä muutoksia kuitenkin riittämättöminä. Hyvinvointimme pohja on rapistumassa, jos yksityisiä investointeja ei saada käännettyä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2019 vp

Suomessa kasvuun. Investoimme kolmanneksen vähemmän kuin Ruotsi. Investointimme uuteen pääomaan riittävät tällä hetkellä juuri ja juuri ylittämään pääoman kulumisen. Ruotsin lisäksi häviämme myös muille verrokkimaillemme. Finanssikriisin jälkeiset vaikeimmat vuodet ovat takana, mutta ennusteet eivät povaa investointien vauhdittumista.

Arvoisa puhemies! Kokoomus julkaisi alkusyksystä ehdotuksia investointien vauhdittamiseen. Uutena keinona nostimme keskusteluun yritysten poisto-oikeuksien pysyvän vapauttamisen. Tuoreet tutkimustulokset, joita myös verojaoston kuulemisissa käsiteltiin, antavat lupaavia viitteitä siitä, että joustavoittamalla yritysten poistojen tekemistä parannettaisiin kohdennetusti yritysten investointikannustimia. Esitämme, että hallitus arvioisi määräaikaisen muutoksen sijaan poistojen vapauttamista pysyvästi. Isojen investointipäätösten osalta neljän vuoden soveltamisala on liian lyhyt. Verojaoston kuulemisissa ilmeni, että kaksinkertaisten poistojen rajaaminen pelkästään uuteen irtaimen käyttöomaisuuteen on sekä hallituksen ympäristötavoitteiden että verotuksen neutraalisuuden kannalta ongelmallinen raja. Varsinkin pk-yritykset investoivat usein myös käytettyinä hankittaviin koneisiin ja laitteisiin. Hallituksen esityksen rajausta jättää siis suuren joukon yrityksiä veroedun ulkopuolelle. Esitetyt muutokset kannustavat verotuksellisesti hankkimaan uusia koneita ja laitteita käytettyjen sijaan, mikä on vastoin hallituksellekin varmasti tärkeitä kiertotalouden ja kestävä kehityksen tavoitteita.

Arvoisa puhemies! Edellä mainitun perusteella ehdotan, että hyväksytään vastalauseen 2 mukainen lausumaehdotus: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle pikaisesti lakiesityksen, jossa korotetut poistot säädetään pysyviksi ja laajennetaan koskemaan myös käytettyinä hankittuja koneita ja kalustoa.”

18.25 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Vähämäen tekemiä lausumaehdotuksia.

Suomalaisten työllisyysasteen nosto on tärkeä yhteinen tavoite, johon nähdäkseni koko eduskunta tähtää. Erityisen tärkeää olisi, että maamme lukuisat aloittelevat yritykset saisivat aidot edellytykset kasvuun ja työllistämiseen. Valtio voi kannustaa yrityksiä investoimaan esimerkiksi lykkäämällä työllistävien ja investoivien yritysten verotusta. Tämänkaltaiseen ajatteluun perustuu myös perussuomalaisten yritysveromalli, ja myös lausumaesityksemme aloittavien yritysten vapaiden poistojen käyttöönotosta kolmen ensimmäisen tilikauden ajaksi tähtää samaan lopputulokseen. Tämä koskisi myös aineettomia investointeja, joita Suomi kaipaa.

Arvoisa puhemies! Olisi myös loogista, että hallituksen esittämät korotetut poistot laajennettaisiin uusinvestointien lisäksi koskemaan käytettyjen koneiden ja laitteiden hankintaa, ja tätä asiaa koskee toinen lausumaesityksemme.

Arvoisa puhemies! Huomautan myös, että nämä mainitut esityksemme eivät ainakaan pitkällä tähtäimellä vähentäisi lainkaan valtion verotuloja, ne ainoastaan viivästyttäisivät verotulojen kertymistä valtiolle. Todennäköisesti sekä verotulot että työllisyys kuitenkin kasvaisivat tekemiemme esitysten myötä pitkällä tähtäimellä, eikä esitystemme käyttöönottoon myöskään sisälly suuria riskejä valtiontalouden näkökulmasta.

18.27 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Te olette varmasti kuulleet opposition suunnalta mitä moninaisimpia puheenvuoroja ja mitä useimmista suista, että tämän hallituksen budjettiesitys, niin kuin myöskään edellisen tai nykyisen hallituksen hallitusohjel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2019 vp

ma ei pidä sisällään konkreettisia työllisyystavoitteita. Te olette tästä kuulleet ja me olemme kaikki kuulleet siitä jatkuvasti.

Eikö tässä nyt, arvoisat edustajat, ole yksi hyvin konkreettinen työllistävä ohjelmakohta? Nämä korotetut poistot, tuplapoistot, niin kuin todetaan, on aito toimi, jolla me yritämme mahdollisimman vikkelaasti saada investoinnit liikkeelle tässä yhteiskunnassa ja sitä kautta myöskin työpaikkoja luotua. Minä soisin, että kun te käytätte näitä puheenvuoroja siitä, että tämä hallitus ei ota vakavasti tätä työllistämistavoitetta, niin te muistaisitte muun muassa tämän kohdan, että ei tarvitse sitten muistuttaa seuraavissa täysistunnoissa siitä. Siellä on muuten useita konkreettisia toimia, joilla pyritään työllisyyttä edistämään. Eli tässä suhteessakin minä toivon, että tämä teatteri häviäisi täältä ja puhuisimme konkreettisesti itse asioista. Tämä hallitus suhtautuu erittäin vakavasti näihin työllistämistavoitteisiin. Tässä on yksi konkreettinen esimerkki.

18.28 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Kannatan edustaja Autton tekemää lausumaehdotusta.

Täällä edustaja Kiljunen piti puheenvuoron, jossa hän nosti tätä esitystä esiin, ja voin kyllä täysin siemauksin todeta, että tämä esitys on ilman muuta oikeansuuntainen. Tästä nyt annettakoon hallituspuolueiden kollegoille myös kiitosta, että esitys on oikeansuuntainen, samanlainen, mitä myös pääministeri Kataisen hallituksen aikana määräaikaaisesti käytettiin. Olemme kyllä kiinnittäneet huomiota siihen, että tämä pysyvä korotettu poistooikeus pitäisi suoraan säätää pysyväksi ja laajentaa koskemaan myös käytettynä hankittuja koneita ja kalustoa. Kun nämä muutokset tehtäisiin tähän esitykseen, niin se olisi erittäin hyvä, ellei jopa täydellinen. Mutta joka tapauksessa suunta on oikea. Toivon, että tällä samalla kasvua ja työllisyyttä tukevalla veropolitiikan linjalla voidaan myös jatkaa.

Totean aivan loppuun, että jotta tämä hallituksen politiikka myös säilyisi hyvänä, niin olisi jo perusteltua lopettaa nämä keskustelut listaamattomien yritysten verokohtelusta, siis puheenvuorot, mitä toistuvasti SDP:n riveistä on edelleen kuultu. Saan paljon myös palautetta kentältä siitä, että yrittäjät ovat huolissaan siitä, onko nyt kuitenkin tulossa jotain muutoksia verotukseen, mistä hallitus taas ei ole kertonut. Ja jotta voimme luoda sitä vakautta, pysyvyyttä ja pitkäjänteisyyttä, niin pidän tärkeänä kyllä sitä, että tällaisten heittojen ja pohdintojen tekeminen lopetetaan varsinkin SDP:n riveistä ja koko hallitus sitoutuu siihen, että yrittäjille luodaan vakaa toimintaympäristö, ja sitoudutte siihen, että tämän neljän vuoden aikana tehdään vain nimenomaan yrittäjyyttä ja heidän kasvuaan ja työllistämistään helpottavaa veropolitiikkaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Nyt joko hyväksytään tai hylätään käyttöomaisuuden korotetuista poistoista oleva hallituksen esitys, niin ei laajenneta tätä aihetta.

18.31 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Tästä aiheesta on käyty jo pitkähkö keskustelu, ja siinä kävimme läpi sitä pohjaa, jolla tämä esitys on tehty. Asiantuntijakuulemisissa on noussut esiin, että nämä vaikutukset voivat olla kohtuullisen hyviä, mutta myöskään näissä asiantuntijakuulemisissa tai aiemmissa arvioissa, joita olemme saaneet, joista olemme voineet lukea eri lähteistä, ei ole kiistatta todettu, että tässä olisi aivan mittavat vaikutukset kyseessä. Tämä hallitus on sitoutunut siihen, että pohjana on tutkittu tieto, ja silloin päätösten ei pitäisi pohjautua toivomuksiin siitä, onko jollain toimenpiteellä vaikutuksia. Aikaisemmista kokemuksista tämänkaltaisista toimenpiteistä voimme päätellä, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2019 vp

ihan valtavia vaikutuksia valitettavasti ei ole välttämättä tulossa, mutta voimme tietysti toivoa, että nyt tämä tuplapoisto osuu sellaiseen ajanjaksoon, jossa on vaikutuksia nähtävissä enemmän kuin aiemmin.

Riskihän on siinä, että tässä tehdään semmoisia investointeja, jotka joka tapauksessakin olisivat toteutumassa. Myöskään nämä kustannusvaikutukset tälle hallituskaudelle eivät ole aivan pieniä, joten ei voi minun mielestäni väittää, että tässä nyt ei olisi mitään yritetty ja että tätä pitäisi heti tämän vaikutuksia tutkimatta laajentaa sillä tavalla, että tämä olisi jatkuvasti voimassa, tai että kohdennusta vielä laajennettaisiin, niin kuin perussuomalaiset esittävät. Me haluamme tukea kaikkia yrittäjiä, ja se vaatii sitä, että meillä on toimenpiteitä, jotka kohdistuvat myös sellaisiin yrityksiin, joilla ei ole isoja laite- ja koneinvestointeja: pienyrittäjiin, sellaisiin yrittäjiin, jotka toimivat henkilöintensiivisillä aloilla, palveluyrittäjiin. Nämä ovat myös niitä erittäin työllistäviä aloja. Me tarvitsemme toimenpiteitä myös sen kaltaisille yrityksille, joten kehottaisin myös oppositiota pohtimaan sellaisia toimenpiteitä, joiden vaikutuksista meillä on tutkittua tietoa ja jotka auttavat meidän yrityksiä laajasti. Sitä kautta me voimme parantaa työllisyysastetta.

Tosiaankin, niin kuin on todettu näissä aikaisemmissa keskusteluissa, että jos me haluamme tehdä vaikuttavia toimenpiteitä, niin meidän pitää investoida osaamiseen, ja siihen tämä hallitus myös satsaa aikaisempia enemmän tai ainakin aikaisempaa enemmän. Jotta me olemme sellaisilla aloilla, jotka ovat myös syntymässä ja joilla voidaan ihan oikeasti luoda jotakin uutta tähän maahan ja jotakin uutta tähän maailmaan, se vaatii investointeja myös osaamiseen ja tutkimus- ja kehittämistoimenpiteisiin.

Tämä toimenpide ei yksistään tule ratkaisemaan työllisyysaasteita, mutta tämä on iso kädenojennus siihen suuntaan, että ainakin voimme katsoa, onko tästä apua niille yrityksille, jotka toimivat kone- ja laiteintensiivisillä toimialoilla ja saammeko vauhditettua investointeja tämän toimenpiteen avulla.

18.34 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on oikeansuuntainen ja tukee yritysten kasvua erityisesti näillä tuotannollisilla aloilla, ja on hyvä seurata tämän vaikutuksia. Hienoa, että hallituspuolueetkin tämän tunnustavat.

Kaiken kaikkiaan tässä salissa voi aika moni katsoa peiliin, koska meillä on tki-rahoitusta leikattu edellisillä hallituskausilla, ja ollaan pudottu Euroopan keskitasolle johonkin 2,7 prosenttiin bkt:stä. Tämän hallituksen tavoite on nostaa se 4 prosenttiin eli Euroopan kärkimaitten joukkoon, ja sen pitää olla kirkkaana kaikissa näissä toimenpiteissä, mitä nyt tässä salissa tehdään. Ja tietysti hallituksen panostukset osaamisen ja koulutuksen perustan vahvistamiseksi, joita nyt on edellisillä kausilla leikattu, ovat tärkeä osa niitä panostuksia. Iso panostus ovat myös hallituksen tulevaisuusinvestoinnit, joissa on erityisesti tähän elinvoimaan ja kasvuun, aluekehitykseen ja innovaatioihin 522 miljoonan panostukset koko hallituskaudella. Ja jos näissä onnistutaan, se tukee myös hallituksen 75 prosentin työllisyystavoitetta ja sitten myös Suomen kasvua. On hienoa, että hallitus panostaa osaamiseen, koulutukseen ja innovaatioihin.

18.36 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Myönnän, että tässä on yksi työllisyyttä parantava, siihen tähtäävä esitys. Kun sanoin aikaisemmin vähän toisin, niin nyt teen parannusta siltä osin, että tämän tunnustan, ja pidän tätä ihan oikeansuuntaisena, niin kuin kaikki täällä. Mutta niin kuin perussuomalaiset esittivät, tässä olisi paikka tehdä vähän korkeammalle asetettuun tavoitteeseen pyrkimistä parantamalla tätä vielä sellaisek-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2019 vp

si, että teho nousisi ja työllisyysaste todellakin näkyisi kasvuluvuin edessämme. Arvoisa puhemies, kuitenkin tuossa edellisessä asiassa polttoaineveroa kiristettiin, ja se vie toiseen suuntaan yritystoimintaa ja työllisyyttä.

Sitten on todettava, että nämä ministeri Harakan asettamat kahdeksan työryhmää kuumelma eivät oikein tahdo päästä eteenpäin. Se on kaikkein vakavin asia, että niissä asioissa, joissa ratkaisuja etsitään, ei päästä eteenpäin. Tutkimusta meillä näistä asioista aika paljon kyllä on, niin että kyllä hallitus voisi vain vauhdittaa tutkimusten mukaisten toimenpiteiden vientiä eteenpäin. Kun olen jonkun aikaa ollut täällä eduskunnassa, niin tiedän sen, että kyllä täällä on paljon puhuttu ja jokainen hallitus on ohjelmaansa kirjoittanut, että näitä toimenpiteitä edistetään, mutta tulokset ovat olleet vajavaisia, ja ei se näytä nytkään olevan kovin kunnianhimoista.

Osaamiseen on syytä panostaa, se on tärkeää, ja sitten myös aineettomiin investointeihin. Myönnän, että tällaisten poistokysymysten hoitaminen tai niillä aineettomien investointien tukeminen on vaikeaa varmaan käytännössä, mutta kyllä sillä puolella meillä on ne avaimet, joilla voidaan kansainvälisessä kilpailussa menestyä, siis osaamisen nostamisella ja aineettomien investointien lisääntymisen kautta.

18.38 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Taloudellisen kasvun ja investointien kiihdyttämisen kannalta nämä korotetut poistot ovat tärkeä askel ja, arvoisa puhemies, tästä on paljon myöskin hyviä kansainvälisiä esimerkkejä. Sen sijaan kansainvälisesti on täysin ennennäkemätöntä tai hämmästyttävä asetelma se, että listaamattomien yritysten osinkoja ei veroteta. Puhemies sanoi, että me emme laajenna tätä keskustelua tähän suuntaan [Puhemies: Emme!] — en sitä tee, mutta sanon sen suoraan, että me sosiaalidemokraatit teemme voitavamme, että tämä outo kummajainen, listaamattomien yritysten verottomuus, saadaan oikaistua.

18.39 Pasi Kivisaari kesk: Puhemies! Silloisen valtiovarainministerin, Lintilän, johdolla valmisteltu esitys toteuttaa totta kai hallituksen tavoitetta entistä yritysystävällisemmästä ja myöskin kilpailukykyisemmästä Suomesta. Tavoitteena on, totta kai, toimintaedellytyksiä parantamalla lisätä yksityisiä investointeja ja sitä kautta tukea myös talouskasvua ja työllisyyttä. Suomea on melko pitkään vaivannut investointien vähäisyys, joten hallituksen esitys on todella tervetullut ja tarpeellinen.

Tämä uusi verokannustin koskee kaikkea yritystoimintaa, niin elinkeinotoimintaa kuin vaikkapa maatalouttakin. Oikeus korotettuihin poistoihin on osakeyhtiöiden lisäksi siis myös avoimilla yhtiöillä, kommandiittiyhtiöillä, elinkeinonharjoittajilla sekä maatalouden harjoittajilla.

Nämä takavuosina käytössä olleet tuplapoistot ovat rajoittuneet ainoastaan tehtaiden ja työpajojen koneisiin ja laitteisiin eivätkä koskeneet esimerkiksi palvelualaa. Nyt tällaisia toimialaan tai paikkaan liittyviä rajoituksia ei ole, joten mielestäni nyt tehtävää uudistusta ei sinänsä pidä sotkea vanhoihin malleihin.

18.40 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys on mitä kannatettavin.

Voi sanoa, että tällä hetkellä Suomelle kohtalon kysymys on se, miten investoinnit saadaan liikkeelle ja miten investointien liikkeelle laittamista voisi vielä nopeuttaa ja kiihdyttää. Kaikki investoinnit — eivät ainoastaan isot rakennusinvestoinnit tai laiteinvestoinnit,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2019 vp

vaan nimenomaan pienet koneinvestoinnit ja käyttöomaisuusinvestoinnit — ovat tärkeitä, sillä ne lisäävät kotimaista kauppaa ja lisäävät työtä, ja se on todella tärkeää.

Harmittaa se, että tästä nämä käytetyt koneet jätettiin pois. Verojaoston kuulemisissa ilmeni, että kaksinkertaisten poistojen rajaaminen pelkästään uuteen irtaimeen käyttöomaisuuteen on sekä hallituksen ympäristötavoitteiden että verotuksen neutraalisuuden kannalta ongelmallinen raja. Tämä on sinänsä ristiriidassa tällä hetkellä hallituksen omiin tavoitteisiin. Olisinkin toivonut, että tämä asia olisi sitten tuolla jaostossa pystytty sillä tavalla yhdessä muovaamaan, että olisi laajennettu tätä.

Kristillisdemokraatit ovat mukana kokoomuksen vastalauseen lausumaehdotuksessa, joka kuuluu: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle pikaisesti lakiesityksen, jossa korotetut poistot säädetään pysyviksi ja laajennetaan koskemaan myös käytettynä hankittuja koneita ja kalustoa.”

Tässä on tärkeää se, että tämä valikoima, jolla poistoja voi tehdä, laajenee. Se on tässä keskeistä. Tässä on ymmärretty se dynamiikka ja niin sanotut dynaamiset vaikutukset, jotka tästä voivat syntyä, mutta ikävää on se, että ei olla nähty tätä riittävän pitkälle vaan tästä on tehty lyhytkestoinen ja väliaikainen. Tämä on tässä haitallista.

Siitä annan hallitukselle tunnustusta, että tämä oli kyllä erinomainen asia juuri tähän tilanteeseen, joka meidän taloudessamme on.

18.43 Eeva Kalli kesk: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on erinomainen, ja tuen tätä voimakkaasti. Kun olen keskustellut yrittäjien ja yritysten kanssa eri puolilla Suomea, olen havainnut, että moni suunnittelee investointeja mutta pohtii sitä ajoitusta. Uskon, että tämä on nimenomaan senkaltaisen esitys, joka voi rohkaista tekemään investoinnin juuri nyt, joka auttaa tekemään siitä investoinnista kannattavamman nopeammin ja sitä kautta rohkaisee sen suunnitelman toteuttamiseen. Eli tälle täysi tuki.

Haluan myös huomauttaa samaan tapaan kuin vaikkapa edustaja Kivisaari hetki sitten, että — kun täällä on käytetty puheenvuoroja, joissa on toivottu vielä laajempaa esitystä tähän liittyen ja vielä enemmän joustoja ja laajuutta poistomahdollisuuksiin — tämä, hyvät kollegat, on nyt laajempi kuin yksikään aikaisempi näistä kokeiluista. Eli tässä ei ole toimialarajoja, tämä koskee kaikkia toimialoja, myös palvelualoja, ja se on aivan erinomainen asia, kun mietitään myös tämän työllistämisaikutuksia.

Eli aivan erinomainen esitys, ja siitä kiitos hallitukselle. Toivotaan, että saadaan tämä nopeasti eteenpäin.

18.44 Mari Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Nyt kun tehdään merkittävä poistovähennys sellaisille yrityksille, joilla on erityisen paljon kone- ja laiteinvestointeja, niin siitä huolimatta, että tämä on laajempi kuin aikaisemmat vastaavankaltaiset esitykset, on todella tärkeää pohtia sitä, minkä edustaja Kankaanniemi mainitsi omassa puheenvuorossaan: miten saamme myös aineettomaan pääomaan liittyvät investoinnit kasvuun. Tämä on aivan kriittistä Suomen kannalta, ja nyt uskon, että uusi tulevaisuushallitus tarttuu tähänkin toimeen ja ryhtyy pohtimaan, millä tavalla voimme tähän asiaan tarttua.

Yksi keino on toki se, että voimme helpottaa ja tehdä mahdollisimman joustavaksi — toki tietyllä arvopohjalla, jota tämä hallitus edustaa — työntekijöiden palkkaamisen reilulla tavalla. Lisäksi meidän pitäisi pohtia, miten saadaan osaajia myös muualta houkuteltua tänne Suomeen tekemään töitä. Meillä on nyt jo valtava työvoimapula monissa yrityksissä, joten tähänkin täytyy tarttua. Se saattaa tarkoittaa ihan sellaisia yksinkertaisia asioita, ku-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2019 vp

ten että kuinka helppo perheen on muuttaa Suomeen, voiko täällä opiskella englanniksi, saako täällä varhaiskasvatuspaikan Helsingistä, Turusta tai Tampereelta.

Tämä nyt käsiteltävä esitys ei todennäköisesti kohdistu kovinkaan voimakkaasti kaupunkialueille, koska tiedämme, että kaupunkialueilla, ainakin Uudellamaalla, bruttokansantuotteesta hyvin iso osa muodostuu senkaltaisista aloista kuten ict, viestintä ja muista niin sanotusti palvelualoihin kuuluvista aloista. Hyvin pieni osa muodostuu teollisuudesta, rakentamisesta ja alkutuotannosta. Ihan valtaosa muodostuu kaupunkialueilla jo tämänkaltaisesta palveluliiketoiminnasta, joka on myös erittäin tärkeää meidän talouden uudistumisen kannalta. Kehottaisin ainakin omalta osaltani ja toivon, että pohdimme, miten saamme seuraavat toimenpiteet todellakin kohdistettua pienyrittäjille, palvelualojen yrittäjille, sellaisiin yrityksiin, joissa tarvittaisiin tukea tutkimukseen ja kehittämiseen, sellaisille aloille, joilla tarvittaisiin vaikkapa ict-ammattilaisia, ja niin edelleen.

On vielä paljon yrityksiä, jotka jäävät tällaisten tuplapoistojen ulkopuolelle, joten siinä mielessä kannatan kyllä tämän esityksen mukaan etenemistä, enkä kannata näitä opposition esityksiä, jotka laajentaisivat tätä kyseessä olevaa esitystä ilman mitään vaikuttavuusarviointeja — ainakaan tässä nyt ei ole sellaisia tuotu esiin.

18.48 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kalli käytti täällä erinomaisen puheenvuoron, ja olen hänen kanssaan myös sitä mieltä, että tämä on loistava laajennus. Tämä on erityisen hyvä myös ajoituksensa osalta. Kuitenkin tämä olisi voinut olla vieläkin parempi, vaikka täällä on nyt pohdittu sitä, että oppositio ei tässä nyt ymmärrä, ja täällä myös mainittiin, että ei tueta tätä näkemystämme tähän käytettyjen koneiden laajentamiseen ja niin edelleen. No, jätän sen nyt tässä väliin mutta totean sen, että kun tässä esityksessä esimerkiksi todetaan, että tämä aiheuttaa sinä aikana, kun se on voimassa, noin 800 miljoonan verotuoton menetyksen, niin tässä ei mitenkään tuotu laskelmaa esiin siitä, kuinka paljon tämä lisää verotuottoja laitehankintojen osalta. Tämä oli minusta merkittävä: niin sanotut dynaamiset vaikutukset puuttuivat tästä arviosta kokonaan. No, niitä ei ehkä ole hirveän helppo arvioida, jotakin olisi voitu arvioida, mutta menee eteenpäin nyt tällaisena, ja varmasti sitä sitten kohta myös laajennetaan.

18.49 Eeva Kalli kesk: Arvoisa puhemies! On aivan totta, että nyt täytyy kääntää kaikki kivet investointien vauhdittamiseksi, ja tämä on tosiaan yksi erinomainen esitys siihen liittyen.

Edustaja Holopainen nosti esiin hyvän ja tärkeän asian myös aineettomiin investointeihin liittyen. Käsittääkseni aineettomissa investoinneissa yritys saa jo nyt poistaa koko palkkakulun kerralla vuoden tuloksesta, mutta on tärkeää, että pohdimme myös uusia avauksia. Hallitushan on jo esittänyt tutkimus-, kehitys-, innovaatioyhteistyöhönkin liittyen uusia vähennysmahdollisuuksia, joitten selvittämistä ministerit Lintilä ja Kulmuni nyt jatkavat. Se on erittäin tärkeä asia kaikissa yrityksissä ja eri toimialoilla.

Myös tähän tavallaan kohtaanto-ongelmaan liittyen, miten saadaan työ ja sen tekijät kohtaamaan esimerkiksi tällaisissa tapauksissa, kun koko perhe vaikkapa muuttaa uuteen paikkaan, jossa toiselle vanhemmalle löytyy töitä, täytyy varmasti etsiä uudenlaisia ratkaisuja, mutta kiinnittäisin huomiota siihen, että hallitus on esittänyt tällaista rekrytointikustannusten verokohtelun muuttamista niin ikään. Siinä siis tällä hetkellä tilanne on se, että kun työnantaja maksaa rekrytointikustannukset työntekijän puolesta, niin ne luetaan työntekijän osalta verotettavaksi ansiotuloksi, mutta jatkossa vain puolet tästä luettaisiin vero-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 79/2019 vp

tettavaksi ansiotuloksi. Eli kyllä tässä koko ajan yritetään etsiä monenlaisia tapoja, joilla oikeasti saataisiin työ ja sen tekijät paremmin kohtaamaan ja investointeja rohkaistettua, jotta nämä yritysten, voisiko sanoa, piilevät investointisuunnitelmat aidosti toteutuisivat. Se on varmasti yhteinen asia. [Toimi Kankaanniemi: Juu, vauhtia vaan!]

Puhemies Matti Vanhanen: Pidetään edelleen keskustelu investointien poistoissa.

18.51 **Mari Holopainen vihr:** Arvoisa puhemies! On hienoa, että myös tutkimukseen ja kehittämiseen pohditaan ratkaisuja. Toki siinäkin puhutaan isosta kentästä, johon sitten kuuluu se, että yliopistoilla on mahdollisuus toimia, meillä on riittävästi aloituspaikkoja ja sitä kautta saamme osaamista ja sitä tärkeintä aineetonta pääomaa eli niitä meidän ihmisiä, jotka osaavat ja ryhtyvät esimerkiksi yrittäjiksi, kuten iso osa meidän uusista yrityksistämme syntyy jo nyt siinä yhteisessä rajapinnassa yliopistoverkoston kanssa tai vähintäänkin monilla on jonkun alan koulutusta ja osaamista, jonka pohjalle voidaan perustaa uusia yrityksiä. Meillä on onneksi monia kansainvälisiä esimerkkejä siitä, kuinka täällä on kehitetty jotakin aivan uutta. Sitä kautta synnytämme myös lisää työllisyyttä.

Sen lisäksi on tärkeätä pohtia, miten ylipäätään saamme ihmisten rekrytoinnin mahdollisimman helpoksi, kuten täällä todettiin hyvissä puheenvuoroissa, ihan vain sen osaamisen kannalta siinä mielessä — ja nyt en viittaa tuotekehittämiseen tai tutkimukseen — että myös palvelualojen yrityksillä on mahdollisuus palkata ihmisiä töihin, ja tosiaankin myös siten, että sillä palkalla Suomessa pystyy elämään myös kaupunkialueilla ja työ on houkutteleva vaihtoehto.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.